

Практична робота

Розв'язування ТИПОВИХ генетичних задач

Мета: закріпити знання про закономірності успадкування та удосконалити навички аналізу.

Генетична символіка

Алгоритм розв'язування

1

Символи

Записати позначення генів

2

Генотипи батьків

Встановити за фенотипом або таблицею

3

Гамети

Записати варіанти мейозу

4

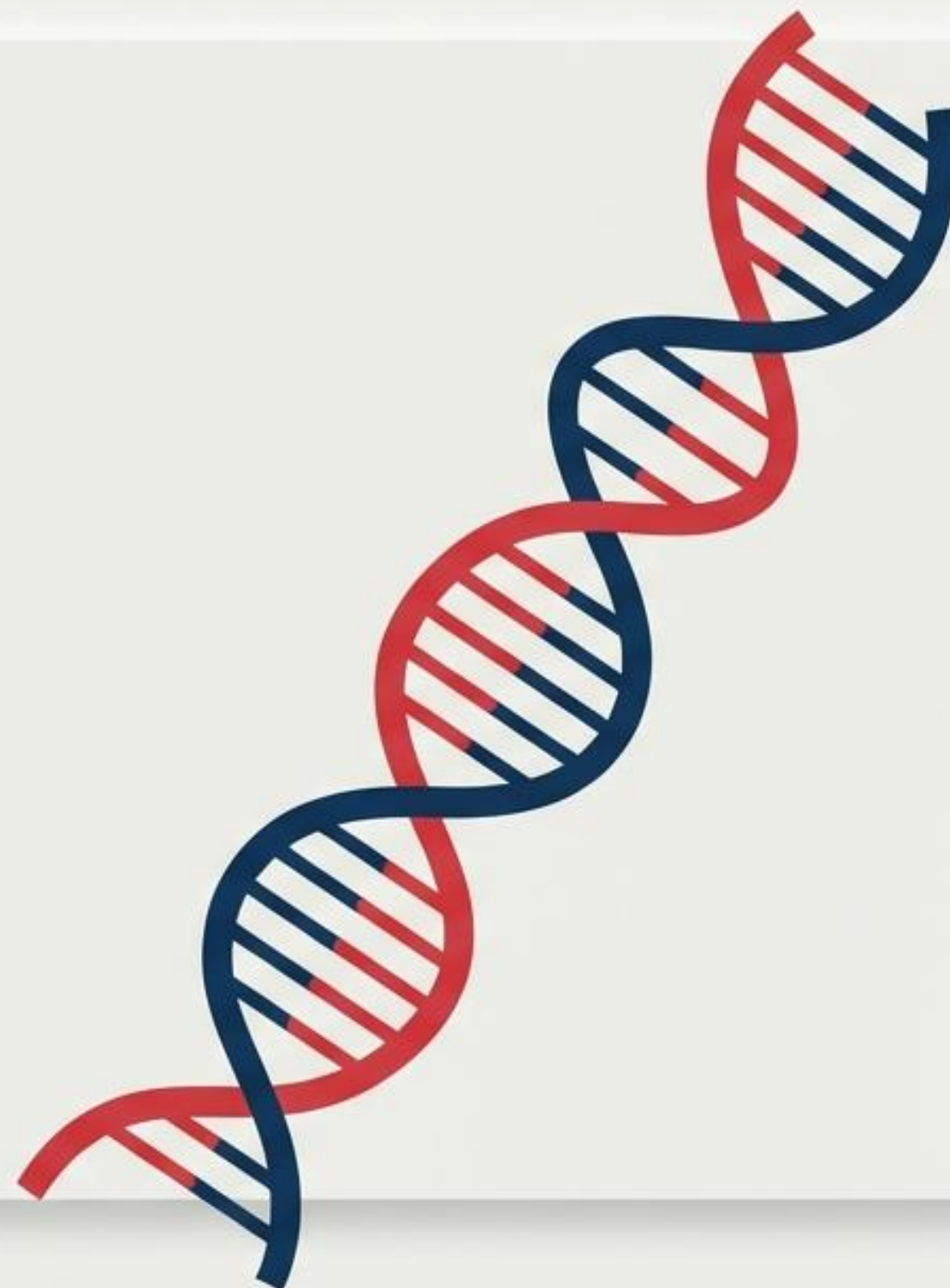
Решітка Пеннета

Комбінація гамет

5

Аналіз

Співвідношення генотипів і фенотипів

Задача 1: Дигібридне схрещування

Умова задачі

У свиней чорне забарвлення щетини домінує над рудим, а довга щетина – над короткою.

Аналіз даних

	A = Чорне		a = Руде
	B = Довга		b = Коротка
	AABb Чорний, довга		aaBb Руда, довга

Розв'язання

	AB	Ab
aB	AaBB 	AaBb
ab	AaBb 	Aabb

Відповідь

Фенотип: 75% Чорні з довгою щетиною, 25% Чорні з короткою.

Генотип: 1:2:1

Задача 1А: Ваша черга

Успадкування у мишей

Умова

Чорне хутро > коричневе. Довгі вуха > короткі.

Руда миша з довгими вухами
(гомозиготна)

×

Чорна миша з короткими вухами
(гетерозиготна)

P: __BB x Aa__

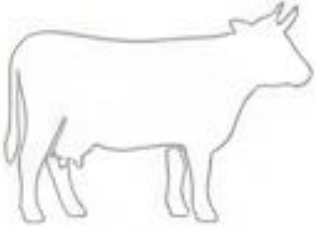
F1: ?

Задача 2: Неповне домінування

Яке потомство можна отримати від схрещування двох сіро-блакитних особин ($Aa \times Aa$)?

Розв'язання

	A	a
A	AA 	Aa
a	Aa 	aa

Результати:

- 25% Білі (AA)
- 50% Сіро-блакитні (Aa)
- 25% Чорні (aa)

При неповному домінуванні розщеплення за генотипом і фенотипом співпадає (1:2:1).

Задача 2А: Ваша черга

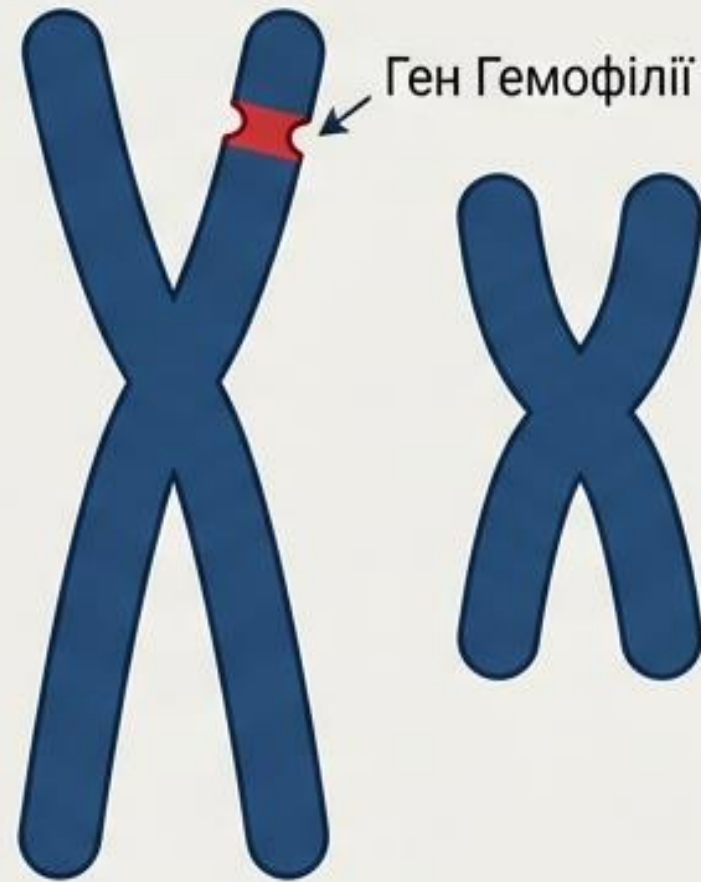
Структура волосся (Неповне домінування)

Питання:
Яка вірогідність
народження
дитини з прямим
волоссям?

Задача 3: Зчеплене зі статтю успадкування

Гемофілія

X^H = Норма
 X^h = Гемофілія

Умови задачі

Батько нареченої:
Хворий (X^hY)

Мати нареченої:
Здорова (з родини без
гемофілії)

Наречена:
Носій (X^HX^h)

Наречений:
Здоровий (X^HY)

Розв'язання

		Чоловік ♂	
		X^H	Y
Жінка ♀	X^H	$X^H X^H$ Здорова дівчина	$X^H Y$ Здоровий хлопець
	X^h	$X^H X^h$ Дівчина-носій	$X^h Y$ Хворий хлопець

Дівчата: 100% здорові фенотипово.

Хлопці: 50% здорові, 50% **хворі**.

Загальна вірогідність хворої дитини: **25%**.

Задача 3А: Ваша черга

Вітамін D-резистентний рахіт

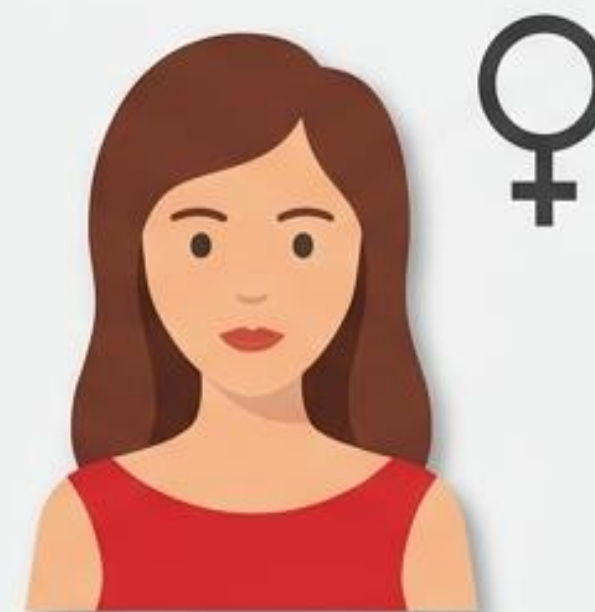

Увага! Домінантний ген Р, зчеплений з Х-хромосомою.

ХрУ

Здоровий чоловік

ХРХр

Хвора гетерозиготна
жінка

Яка вірогідність
народження хворих
дітей?

Задача 4: Групи крові (Множинні алелі)

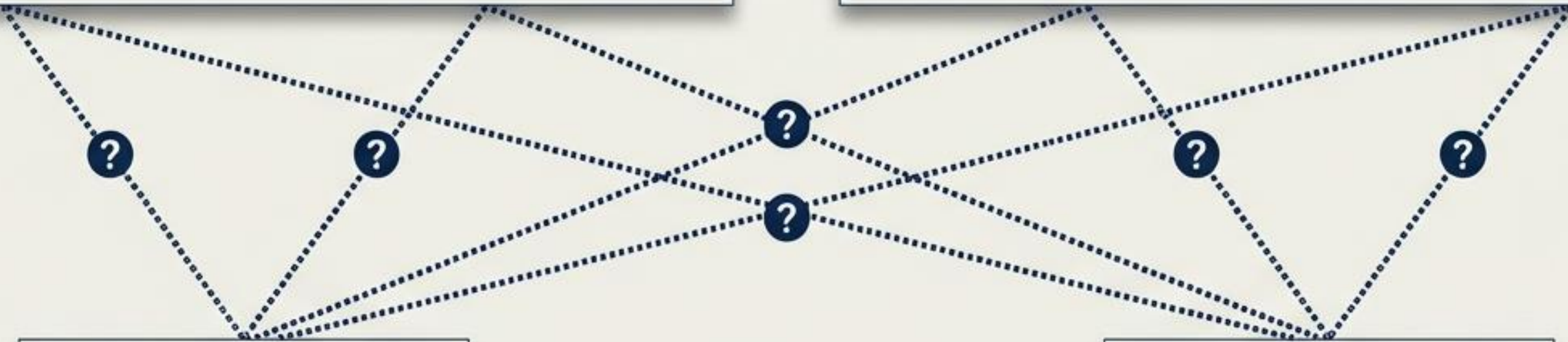
Підозрювані (Батьки)

Пара 1

♂ II група (I^A)   ♀ IV група ($I^A I^B$)

Пара 2

♂ I група ($I^0 I^0$)   ♀ II група (I^A)

Діти (Переплутані)

I групою ($I^0 I^0$)

II групою (I^A)

Розв'язання (Логічне виключення)

Пара 1 (IV група = $I^A|B$)

IV група
($I^A|B$)

IV група
($I^A|B$)

Пара 2 (I група + II група)

I група
($I^0|I^0$)

II група
(I^A)

Неможливо!

Батько з IV групою
не має алеля I^0 .

Дівчинка I групи
($I^0|I^0$)

Можливо
(I^0 від обох батьків).

Дівчинка з I групою -> Донька другої пари.
Дівчинка з II групою -> Донька першої пари.

Задача 4А: Фінальне завдання

♂ Чоловік: III група, гетерозиготний ($IBIO$)

♀ Жінка: IV група (I^AIB)

Завдання:

Визначте можливі генотипи та фенотипи дітей.

 Бажаю успіхів

у вивченні біології!

